

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale)

Documentul de analiză a impactului	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale).
Data:	28 aprilie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Secția politici de reglementare a mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Valentina Chiper, Șef al Secției politici de reglementare a mediului de afaceri, tel. 022-250-616, e-mail: valentina.chiper@mded.gov.md ; Ludmila Țîmbaliuc, consultat principal, Secția politici de reglementare a mediului de afaceri, tel.022-250-533, ludmila.timbaliuc@mded.gov.md .
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
Problemele care urmează a fi soluționate: 1. diminuarea volumului de investiții directe în activele imobilizate, ceea ce aduce la scăderea cifrei de afaceri, veniturilor la bugetul public și nedeschiderea unor noi locuri de muncă; 2. barierele legale și birocratice ce stau în fața persoanelor care intenționează să deschidă o afacere (investitori) în Republica Moldova; 3. situațiile de neînțelegere sau chiar conflict între asociați, care duc la stoparea sau chiar lichidarea afacerilor inițiate pe motiv de imposibilitate de a soluționa divergențele și interesele asociațiilor societăților comerciale; 4. lipsa de interes și atractivitate pentru a investi în Republica Moldova datorită imposibilității utilizării instrumentelor de administrare corporativă contemporane și pe larg răspândite în țările cu economie și piață liberă dezvoltată;	

5. lipsa alternativelor pentru asociații societăților comerciale la adoptarea unor decizii ce țin de relațiile lor reciproce, raporturile cu terții și de administrarea internă a societății.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Subiecți asupra cărora propunerile din Proiect pot avea impact:

Generatorii de bază a investițiilor directe în economie sunt societățile comerciale - societățile cu răspundere limitată (în continuare SRL) și societățile pe acțiuni (în continuare SA). Conform situației la 01.04.2023 în Registrul de stat al unităților de drept, din totalul de 126.893 unități de drept înregistrate, 96500 au forma juridică de organizare - SRL, iar 1564 - SA, ceea ce reprezintă 77,3% din totalul de întreprinderi înregistrate.

Totodată, conform datelor BNS, din numărul total de întreprinderi înregistrate, întreprinderi active sunt doar 38285 (datele pentru anul 2021), adică un pic peste 30%.

Astfel, Proiectul va avea impact asupra unei majorități mai mult ca considerabile din totalul agenților economici înregistrați și activi.

Surse: <https://www.asp.gov.md/ro/informatii-utile/date-statistice/rsud-forma>

https://statistica.gov.md/ro/demografia-intreprinderilor-in-republica-moldova-in-anul-2021-9557_60197.html

Descrierea Problemei nr.1:

Cuantificat, mărimea/valoarea problemei care încearcă să fie soluționată prin proiect, constituie:

- total investiții în active imobilizate, anul 2022, peste 31 miliarde lei;
- diminuarea valorii activelor imobilizate, în anul 2022 – cu 12%, sau cu **aprox. 3,75 miliarde lei.**

Astfel, impactul cuantificat al măsurilor din Proiect, dacă ar aduce cel puțin la revenirea la valorile anilor precedenți, ar contribui la creșterea valorii PIB cu valori de miliarde lei, ceea ce poate fi considerat a fi un impact și/sau rezultat economic important.

Descrierea Problemei nr.2:

Exemplu cu referire la actele constitutive: cele două obligatorii actualmente de fapt (contractul de constituire și statutul), reieșind din practica organului de înregistrare, sunt identice la peste 90%, dar dat fiind volumul mare ale ambelor acte, necesită timp pentru analiză de fapt dublu față de ce s-ar putea.

Descrierea Problemei nr.3

Legea prevede că imposibilitatea adoptării deciziilor de către adunarea asociaților pe o perioadă de câteva luni aduce la lichidarea întreprinderii, ceea ce poate fi evitat prin instrumentele propuse în proiect.

Descrierea Problemei nr.4

Legea în redacția actuală nu acordă potențialilor investitori posibilitatea să utilizeze instrumentele obișnuite și aplicabile în țara lor de reședință, cum ar fi acordul asociaților, repartizarea beneficiilor altfel decât proporțional participării la capitalul social, posibilitatea atragerii și interesării angajaților calificați etc.

Descrierea Problemei nr.5

Reglementarea actuală foarte strictă și imperativă lipsește asociații de posibilitatea de a adopta soluții de alternativă. Practicienii raportează multiple cazuri de ratare a obținerii unor finanțări externe datorită imposibilității de a acorda creditorilor mai multe garanții.

Necesitatea implementării propunerilor din proiect este justificată de multiple adresări către autoritățile publice competente din partea întreprinderilor care s-au confruntat concret cu asemenea probleme, asociațiilor lor reprezentative, inclusiv celor care sunt membri ai Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru. Ori, reacționarea la semnalele parvenite din mediul de afaceri este o obligație a autorităților prevăzută în Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Soluțiile expuse în Proiect au fost propuse conceptual de:

- întreprinderi cu forma juridică de organizare SRL și/sau SA;
- membri ai Consiliului Economic;
- avocați practicieni în dreptul civil și comercial;
- experți și consilieri (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Secretariatul Consiliului Economic;
- autorități care vor fi nemijlocit afectate ca urmare a implementării Proiectului (Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare).

Respectiv, analiza constată că atât izvoarele oficiale de informație cu privire la probleme, cât și autorii inițiativelor incluse în Proiect, reprezintă surse de încredere și dispun de nivel suficient de competență.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Datorită impactului negativ pe care l-a avut și îl are pandemia COVID-19 și criza geopolitică din regiune, în ultimii ani se atestă o scădere a unui important indice a investițiilor directe - investițiile în activele imobilizate, acesta pentru anul 2022 fiind cu 12% sub cel din anul 2021, care, la rândul lui, a depășit cu în jur de 10% același indiciu pentru anul 2020. Astfel, dacă în anul 2021 s-a reușit menținerea la același nivel a majorității indicilor investițiilor în active imobilizate, ba chiar și creșterea unor indicii, media de creștere fiind în jur de 10%, atunci în anul 2022 rezultatele au fost negative, ca efect coborându-se substanțial și ca efect anihilând rezultatele pozitive precedente (media de scădere 11,6%):

Tabelul 1. Investiții în active imobilizate în anul 2022				Tabelul 1. Investiții în active imobilizate în anul 2021			
	Realizări, mil. lei	În % față de:			Realizări, mil. lei	În % față de:	
		anul 2021	total			anul 2020	total
Investiții în active imobilizate – total	31 185,9	88,4	100,0	Investiții în active imobilizate – total	29 628,0	104,8	100,0
Imobilizări necorporale	829,9	107,0	2,7	Imobilizări necorporale	651,3	120,2	2,2
Imobilizări corporale	30 356,1	88,0	97,3	Imobilizări corporale	28 976,7	104,5	97,8
din care:				din care:			
clădiri rezidențiale	3 936,7	86,7	12,6	clădiri rezidențiale	3 666,7	91,5	12,4
clădiri nerezidențiale	4 899,8	86,3	15,7	clădiri nerezidențiale	4 587,3	95,0	15,5
construcții ingineresti	7 108,8	78,6	22,8	construcții ingineresti	7 301,8	100,1	24,6
mașini și utilaje	9 210,9	95,4	29,5	mașini și utilaje	8 525,0	119,1	28,8
mijloace de transport	3 341,0	92,9	10,7	mijloace de transport	3 177,7	110,2	10,7
alte imobilizări corporale	1 858,9	90,8	6,0	alte imobilizări corporale	1 718,2	111,3	5,8

Sursă: https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/16#data_bank.

În afară de cauzele obiective, definite supra (pandemia COVID-19 și criza geopolitică), se consideră că printre motivele diminuării valorii investițiilor sunt și:

- caracterul prea dur, prea des expus în stil strict imperativ al cadrului normativ;
- lipsa alternativelor la adoptarea deciziilor ce țin de administrarea afacerii;
- lipsa în cadrul normativ național a unor instrumente de administrare corporativă și de reglementare a relațiilor dintre asociații/acționarilor societăților comerciale, pe larg aplicate în țările de origine ale potențialilor investitori.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Dat fiind că motivele enunțate supra, care au adus la apariția problemelor, nu au tendința de a se auto-soluciona și nu pot dispărea de la sine, despre cum ar evolua problema în viitor fără o intervenție, se poate cu certitudine presupune că dacă se va alege opțiunea „a nu face nimic”, situația s-ar agrava sau în cel mai bun caz ar rămâne tot atât de proastă ca în prezent.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil scopurilor proiectului de lege se referă la:

- **I. Acte normative de bază:**
 1. Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135/2007;
 2. Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997;
- **II. Acte normative ce vor fi aplicate la implementarea conceptelor noi, incluse în actele normative de bază:**
 1. Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220/2007;
 2. Legea nr. 1163/1997 Codul fiscal;
- **III. acte normative complementare:**
 1. Legea privind piața de capital nr. 171/2012;
 2. Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016.

Cu referire la actele normative de bază (legile nr.135/2007 și nr.1134/1997), se menționează: Reglementările actuale cu privire la societățile comerciale și în primul rând cu privire la societățile cu răspundere limitată, ca cea mai populară formă de organizare a activității de antreprenoriat în Republica Moldova, sunt construite preponderent după principiul ”se poate doar dacă legea permite”. În societățile cu economie dezvoltată, orice interdicție legală are drept scop să protejeze un interes de ordine publică. Redacția actuală a normelor, însă, stabilește reguli imperative, fără a avea anumite justificări, blocând libertatea și inițiativa oamenilor de afaceri de a-și construi afacerea în modul cel mai oportun. Propunerea conceptuală de modernizare a regulilor cu privire la societățile comerciale este de a păstra în lege doar acele interdicții și limitări care sunt necesare pentru a asigura interesul public și pentru a evita abuzurile. Paradigma se schimbă în ”Nu se permite doar ce e interzis de lege”. În afară de cazurile când interesele de ordine publică o cer sau atunci când se impune protejarea de abuzuri, normele legii trebuie să fie dispozitive. Oamenii de afaceri trebuie să aibă flexibilitatea necesară de a-și crea propriul model de reglementare a aspectelor corporative și să dispună de instrumente, bine-cunoscute în lumea civilizată a afacerilor, care le permit utilizarea garanțiilor juridice (reglementate și de Codul civil), îndreptate spre creșterea valorii business-ului.

Scopurile intervențiilor din proiectul de lege sunt în corespundere cu documentele de politici și actele normative existente, precum și cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate, ba mai mult, prin proiect se propun pentru a fi adoptate măsuri de implementare a unor norme relativ recent adoptate (instrumente apărute în Codul Civil armonizat, din 2019). În special, proiectul de lege vine să implementeze următoarele măsuri din Strategia națională de dezvoltare ”Moldova Europeană 2030” aprobată prin Legea nr. 315/2022, așa cum acestea sunt enumerate și în Nota Informativă la Proiect:

5.10. Susținerea dezvoltării antreprenoriatului

- 1) Dezvoltarea unui cadru normativ favorabil mediului de afaceri, inclusiv pentru stimularea creării de întreprinderi mici și mijlocii (O1.1–O1.3, O2.3, O7.1, O7.2, O8.3).
- 2) Consolidarea culturii și a capacităților antreprenoriale (O1.1–O1.3, O2.4, O3.3, O4.3, O7.1, O7.2).
- 4) Îmbunătățirea accesului antreprenorilor la finanțare (O1.1–O1.3, O7.1).

5.12. Promovarea oportunităților investiționale:

- 1) Crearea unui climat investițional caracterizat de reguli clare, transparente și predictibile, inclusiv prin consultarea prealabilă a noilor reglementări cu mediul de afaceri (O1.1–O1.3).
- 3) Evaluarea cuprinzătoare a contencioaselor și precedentelor juridice, precum și a cadrului normativ și instituțional în vederea asigurării protecției legale a investițiilor private (O1.2, O8.2, O8.3).
- 6) Identificarea sectoarelor prioritare pentru investițiile străine și autohtone, stimularea proiectelor investiționale inovative și prietenoase cu mediul (O1.1, O2.4, O9.2, O9.3, O10.1, O10.3).
- 8) Îmbunătățirea și promovarea activă a imaginii Republicii Moldova în străinătate (O1.2).

Totodată, prin proiectul de lege se propune alinierea legislației naționale la practica internațională de reglementare a societăților comerciale și la legislația comunitară, în special:

- Directiva 2017/1132 UE a Parlamentului European și a Consiliului privind unele aspecte ale dreptului societăților comerciale;
- Directiva 2007/36/CE privind drepturile acționarilor pentru societățile cotate la bursă;
- European Model Companies Act (EMCA – legea-model europeană privind societățile comerciale);
- Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004,
- Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014;
- Directiva 2012/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiective scontate, măsurabile, realiste, ca rezultat al implementării măsurilor din proiect:

- creșterea numărului de întreprinderi nou create cu aplicarea instrumentelor noi propuse prin proiectul de lege;
- efectuarea de noi investiții prin aplicarea noilor instrumente de majorare de capital social, inexistente la moment în cadrul legal;
- diminuarea numărului de litigii dintre asociații societăților comerciale și dintre asociați, societăți comerciale și terții, în special, creditorii societății;
- apariția pe piață a mai multor întreprinderi specializate în prestarea serviciilor de administrator – persoană juridică;
- creșterea transparenței și îmbunătățirea accesului la informația relevantă despre societăți, confirmată prin numărul de notări depuse la Agenția Servicii Publice privind anumite situații relevante despre societate și asociați, așa cum acestea sunt expuse în proiect.

Rezultatele de mai sus se pot confirma prin analiza și monitorizarea activității autorității competente cu înregistrarea de stat a persoanelor juridice (Agenția Servicii Publice).

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție în situația în cauză va aduce la agravarea ei, deoarece:

- motivele obiective, care au adus la apariția problemelor (pandemia Covid-19 și criza geopolitică din regiune) vor persista în viitorii câțiva ani;
- caracterul prea dur și imperativ al cadrului normativ nu va permite atragerea investițiilor, iar atâta timp cât alte state, inclusiv țările vecine, au o legislație mai prietenoasă investitorilor, aceștia vor prefera să-și direcționeze investițiile în alte zone;
- lipsa alternativelor la adoptarea deciziilor și a unor instrumente de administrare corporativă și de reglementare a relațiilor dintre asociații/acționarilor societăților comerciale, pe larg aplicate în țările de origine ale potențialilor investitori, micșorează din gradul de atractivitate pentru investitori.

În consecință, se poate cu certitudine presupune că dacă se va alege opțiunea „a nu face nimic”, situația s-ar agrava sau în cel mai bun caz ar rămâne tot atât de proastă ca în prezent.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Prin Proiect se propune implementarea unor instrumente noi în calitate de soluții pentru a stopa sau reduce fenomenul scăderii investițiilor directe în economie, așteptările fiind în revenirea la rezultatele anilor precedenți, iar în varianta optimistă – depășirea rezultatelor anilor precedenți.

Totodată se propun soluții care:

- ar modifica conceptual normele legale actuale din domeniul reglementării relațiilor dintre asociații/acționarii societăților comerciale, acordându-le acestora mai multă libertate decizională și de a alege instrumentele de colaborare între ei și cu terți: propunerile de la art.25, 47¹, 51¹ ș.a.;
- ar ridica atractivitatea investițională a pieței interne: propunerile de la art. 11, 12 ș.a.;
- ar implementa instrumente noi și astfel ar apropia cadrul legal național de normele legislației comunitare (UE): propunerile de la art.5, 31¹, 43¹ ș.a.

Principalele prevederi ale proiectului (intervenții recomandate) sunt clasificate în Nota Informativă la proiect în modul următor:

- **Modificări inovative**, prin care se introduc în cadrul legal național instrumente de reglementare noi, neaplicate anterior.
- **Modificări de liberalizare și de alternative decizionale** pentru asociații societăților comerciale, atât acordându-le investitorilor, în special, celor nerezidenți, o libertate mai mare și posibilitatea utilizării sistemelor de guvernare corporativă contemporane și aplicabile pe piețele din țările de reședință, cât și prin transformarea normelor imperative din lege în norme dispozitive (atribuirea caracterului dispozitiv normelor, păstrând norma imperativă doar acolo unde se cere protecție de abuzuri sau apărarea ordinii publice).

- **Modificări ce asigură, extind sau concretizează drepturile asociațiilor** și înlesnesc procedurile de utilizare a acestor drepturi.
- **Modificări de simplificare și optimizare a procedurilor**, modificări redacționale și de ajustare a textelor în articole și legi, ca urmare a includerii modificărilor de bază propuse prin acest proiect.

Propunerile conceptuale din proiect se referă la activitatea societăților cu răspundere limitată și a societăților pe acțiuni. Modificările la Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și la Codul fiscal au caracter complementar și rezultă din propunerile conceptuale la legile indicate supra.

Se constată că **majoritatea propunerilor** din compartimentele de mai sus **au impact de reglementare asupra activității de întreprinzător.**

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul nu are opțiuni alternative, iar prezenta analiză demonstrează că asemenea opțiuni nu sunt necesare.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Se constată că cadrul legal actual nu are efect pozitiv asupra procesului de atragere a investițiilor datorită rigidității sale, excesului de norme imperative, care oglindește o stare improprie pieței libere de imixtiune excesivă a statului în afacerile private.

Dacă va rămâne neschimbat, acest cadru legal va genera o evoluție negativă, inclusiv datorită faptului că țările învecinate aplică o altă viziune, și anume liberalizarea businessului, ”descătușarea” acestuia de la influența autorităților publice și de la dictatul acestora prin instrumente restrictive, în loc de a fi pus accentul pe cele permissive.

Efectele pozitive și negative a fiecărei propuneri din proiect se expun la alineatul b¹⁾ de mai jos. Propunerile cu impact și obiect sau subiect de reglementare comun se expun în analiză împreună.

b¹⁾ Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Pentru fiecare propunere din Proiect, la acest compartiment al analizei, se supun evaluării impactului prevederile din Proiect, după cum urmează.

Modificări inovative

Prevederea 1/

Norme ce țin de formularea scopului creării societății (se propune preluarea scopului creării societăților așa cum e formulat în EMCA) și de obligația asociaților să își realizeze drepturile cu bună credință și să asigure egalitatea de tratament al asociaților aflați în condiții identice (Directivile 2017/1132 și 2007/36/CE).

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile se prezumă a fi îmbunătățirea climatului investițional, ceea ce va face mediul de afaceri mai atractiv pentru investitori.

Prevederea 2/

Dreptul asociaților de a încheia contract de realizare a drepturilor în societate, instrument bine cunoscut în lumea afacerilor și pe larg utilizat în țările cu economii avansate. (Shareholders' Agreement, Pact societar, корпоративный договор).

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costuri suplimentare pentru societatea comercială această prevedere nu va aduce.

Beneficiile prevederii constau în faptul că acest instrument este solicitat în special de entitățile cu asociați/acționari nerezidenți, care vor fi interesați să investească în economia națională.

Conform datelor BNS, numărul de întreprinderi cu investiții străine și mixte reprezintă în jur de 6% din totalul întreprinderilor înregistrate active, însă aportul acestora la crearea PIB este substanțial mai mare, respectiv se constată importanța și oportunitatea creării unor condiții care vor aduce la îmbunătățirea climatului investițional și va face mediul de afaceri mai atractiv pentru investitori.

Tabelul 2. Demografia întreprinderilor pe forme de proprietate în 2021

	Numărul întreprinderilor active	Rata întreprinderilor active, %	Rata de creare, %	Rata de desființare, %	Rata de supraviețuire 1 an, %	Rata de supraviețuire 2 ani, %
Total	38285	72,9		14,0	14,3	47,7
Proprietatea publică	583	85,6		1,7	5,5	42,9
Proprietatea privată	35481	73,8		14,2	13,7	48,2
Proprietatea mixtă (publică și privată) fără participare străină	28	82,4		3,6	25,0	
Proprietatea străină	1441	59,8		16,5	26,5	36,7
Proprietatea întreprinderilor mixte	752	58,3		8,6	25,8	53,7

Sursa: https://statistica.gov.md/ro/demografia-intreprinderilor-in-republica-moldova-in-anul-2021-9557_60197.html

Prevederea 3/

Posibilitatea unui asociat de a se retrage din societate fără a înstrăina partea socială.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costuri suplimentare pentru societatea comercială reprezintă valoarea cotei asociatului retras, dar impactul achitării acesteia se reduce prin durata mare de achitare și se justifică prin beneficiul expus mai jos.

Drept beneficii trebuie ținut cont de impactul pozitiv în legătură cu faptul că acest instrument creează posibilitatea păstrării și continuării activității economice la subiecții în cadrul cărora asociații au intrat în litigiu și nu au (la moment) alte instrumente de a și le rezolva decât încetarea afacerii. Se poate considera un impact pozitiv și faptul că includerea în cadrul legal național al acestui instrument va permite deblocarea sau diminuarea cazurilor apariției situațiilor conflictuale în relațiile dintre asociați, ceea ce va revigora activitatea întreprinderilor. Dreptul unilateral de retragere din societate poate fi un remediu eficient și în lupta împotriva abuzurilor contra asociațiilor minoritari, care pot fi ignorați de asociații majoritari. De menționat pozitivă și condiția de retragere a asociatului pentru el însăși: acesta obține o parte din valoarea activelor societății conform mărimii părții sale sociale.

Prevederea 4/

Renunțarea la regula proporționalității dintre valoarea părții sociale și drepturile oferite (dreptul la vot, la dividende și cota din active la lichidare), acordând asociațiilor posibilitatea să stabilească în statut o altă proporție.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costuri suplimentare această prevedere nu generează, iar beneficiile pot fi estimate doar din punct de vedere calitativ, și anume – liberalizarea principiilor de repartizare a drepturilor atrage un interes sporit pentru investitori.

Impactul pozitiv se exprimă în aceea că un asociat poate participa preponderent cu mijloace financiare, altul – cu altă contribuție, cum ar fi bunuri (mai nou: bunuri consumabile și obiecte ale proprietății intelectuale, creanțe față de societate)

Acest instrument va favoriza activitatea investitorilor, va impulsiona participarea în afaceri a persoanelor cu idei și concepte novatorii, dar care nu au active sau bani.

Prevederea 5/

Implementarea în cadrul legal național a conceptului de părți sociale virtuale (phantom stock), aplicat pe larg pe piața internațională, prin crearea unui fond de stimulare. Ca rezultat, unii angajați ai societății, care s-au manifestat în cel mai bun mod și pe care societatea dorește să-i promoveze, vor putea să participe la repartizarea beneficiilor financiare ale societății, fără a deveni asociați, iar în caz de adoptare a deciziilor de majorare a capitalului social - vor putea să decidă ca partea sa din fondul de stimulare să fie convertită în aport la capital al angajatului.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costuri suplimentare nu există, dat fiind că instrumentul propus de repartizare se extinde asupra acelei părți de profit, care deja a fost repartizată și impozitată conform legii.

Beneficiile sunt nu doar de natură financiară pentru angajații societății, ci și pentru asociați și societate, dat fiind impactul pozitiv descris mai jos.

De menționat ca impact pozitiv că aplicarea fondului de stimulare nu va afecta mărimea impozitelor care urmează a fi achitate de societate, or asociații se vor împărți cu angajații din contul sumelor care li se cuvin lor, adică din dividendele lor.

Această măsură, dacă va fi aplicată, va fi un important element de susținere a talentelor și a forței de muncă, de ridicare a performanței angajaților. Ea va consolida colectivele de angajați și ca efect - piața muncii, va cointeresa persoanele cu abilități și interes sporit în activități inovatorii și de antreprenoriat, va contribui la creșterea productivității muncii.

Prevederea 6/

Transparență și acces mai larg la informații, de către potențialii investitori. Asociații, societatea, creditorii vor fi în drept (de menționat – nu și obligați), să depună cereri la ASP pentru înregistrarea unor notificări care se referă la:

- faptul gajării unor părți sociale;
- garanțiile suplimentare emise de societate în cazul anunțurilor de reducere a capitalului social;
- emisia de către societate a obligațiunilor;
- existența unui contract al asociaților unei SRL sau a unui contract corporativ al unei SA;
- inițierea unui proces de retragere a asociatului.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile pentru înregistrarea notărilor vor fi echivalente cu cele pentru înregistrarea modificărilor în acele constitutive, adică previzibile și fixe.

Aceste costuri sunt nesemnificative și simbolice comparativ cu beneficiile care le obțin persoanele interesate, care își protejează prin aceste notări drepturi și interese valoroase și importante.

Modificările de liberalizare și alternativă decizională

Prevederea 1/

Se propune excluderea pragului maxim a numărului de asociați în societățile cu răspundere limitată. Se argumentează prin faptul că nu ar exista premise argumentate de păstrare a numărului limită de asociați, EMCA nu conține o astfel de limitare, alte țări nu au sau au renunțat la acest prag. Totuși, se constată că în unele țări asemenea praguri există.

Conform cadrul legal în vigoare, societățile cu răspundere limitată în care din varii motive apar mai mult de 50 asociați este obligată să se lichideze sau să se reorganizeze în SA. De cealaltă parte, o societate pe acțiuni nu se poate reorganiza în SRL dacă are mai mult de 50 acționari. Din aceste motive pragul poate fi considerat ca o frână în dezvoltarea agenților economici.

Impact:

Există riscul că urmare a excluderii acestui prag se va porni o avalanșă de reorganizări necontrolate a unor SA în SRL, în cadrul cărora pot fi admise încălcări a drepturilor acționarilor minoritari și abuzuri.

Conform datelor ASP, la moment în RSUD sunt înregistrate 992 societăți pe acțiuni de tip închis și 572 – de tip deschis. Printre acestea se regăsesc și societățile create în această formă juridică de organizare în procesul privatizării contra bonuri patrimoniale, care în perioada respectivă au fost impuse prin lege să se înființeze în formă de SA, aceste societăți având un număr mare (uneori mii) de acționari.

Conform legislației pieței de capital, societățile pe acțiuni se deosebesc de entitățile cu altă formă de organizare prin faptul că doar lor le este permisă plasarea de valori mobiliare în regim de ofertă publică, iar numărul de asociați/membri nu este relevant acestei diferențe principale. Pe de altă parte, multe societăți pe acțiuni cu un număr fie mare, fie mic de acționari, nu doresc să atragă investiții prin instrumente relevante pieței de capital. Se constată că Proiectul nu dă o soluție pentru excluderea riscului descris supra.

Ca impact pozitiv al acestei propuneri de modificare a legii ar fi:

- pentru SRL – excluderea unei bariere birocratice, neargumentate, de restricție în activitate,
- pentru acele SA, care nu utilizează instrumente relevante pieței de capital – simplificarea activității prin reorganizare, astfel nemaifiind obligate la multiple reglementări și proceduri specifice societăților care practică plasarea de valori mobiliare în regim de ofertă publică.

Prevederea 2/

Stabilirea statutului în calitate de UNIC act constitutiv obligatoriu pentru SRL, contractul de constituire devenind opțional. Acordarea dreptului de opțiune (alternativă) asociaților, de a decide, care decizii privind modificările unor situații privind societatea, vor fi introduse în statut, și care vor deveni opozabile doar în baza hotărârii de adoptare (AGA) cu includerea obligatorie în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile se pot estima prezumptiv, în realitate acestea vor depinde de cât de des societățile/asociații vor utiliza noile drepturi.

Conform rapoartelor ASP publicate pe web, anual se efectuează 20-30 mii înregistrări și modificări ale actelor constitutive. Datele din practica uzuală arată că contractul de constituire și statutul au aproximativ același volum textual, repetându-se în mare măsură unul pe altul.

Dacă, ca urmare a implementării acestei prevederi, măcar 50% de beneficiari nu vor mai prezenta contractul de constituire pentru înregistrare, beneficiul material, financiar și de mediu al acestei prevederi ar putea fi echivalat cu economisirea a sute de mii file de hârtie anual.

Impact pozitiv suplimentar: economia de timp a registratorilor ASP, care vor avea de prelucrat și verificat practic de două ori mai puține documente.

Sursa:

<https://www.asp.gov.md/index.php/ro/agentia/rapoarte>

Trecerea la obligativitatea doar a unui act normativ – statutul, este considerată ca un suport pentru implementarea procedurii de deschidere a afacerii la distanță: existând doar un act constitutiv, - statutul, acesta poate fi plasat pe pagina web a autorității, ca o formă tipizată în care solicitanții urmează să introducă în câmpurile respective - datele respective, și în final – să aplice semnăturile electronice. O asemenea măsură ar avea un impact pozitiv suplimentar la cele expuse supra în privința statutului.

Totodată, la acest subiect este necesar de menționat existența riscului birocratic ce ține de neexecutarea de către autoritățile publice a cerințelor imperative ale legii. În acest caz se are în vedere că normele de la art.34¹ din legea 220/2007, introduse în a.2016, și care era preconizat ca un punct de pornire pentru implementarea extraselor din RSUD în format electronic, la expirarea a șapte ani de la adoptare, așa și nu a fost executată (autoritatea responsabilă – ASP).

Prevederea 3/

Activele și la capitalul social al societății:

- excluderea interdicției aporturilor la capital prin bunuri consumptibile și drepturi asupra obiectului de proprietate intelectuală, totodată acceptul convertirii unei obligații pecuniare a societății ca aport al creditorului la capitalul social;
- corectarea incertitudinii cu privire la contribuțiile suplimentare ale asociaților, care duc la creșterea activelor societății fără majorarea capitalului social.

Impact:

Se poate presupune un risc al acestei propuneri în legătura cu scutirea existentă la moment (art.103 alin.(1) punctul 29 Cod Fiscal) de plata TVA la import pentru mijloacele fixe utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social).

Dat fiind că modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern, urmează implicarea autorității competente (Ministerul Finanțelor) la evaluarea riscului în cauză.

Consecințe negative nu au fost identificate.

Beneficiile se pot exprima prin:

- creșterea investițiilor în societăți în formă de capital social din contul aplicării noilor modalități de majorare a capitalului social;
- acceptul convertirii unei obligații pecuniare a societății ca aport al creditorului la capitalul social poate fi un instrument efektiv de soluționare a unor litigii, ceea ce va favoriza activitatea întreprinderii, care în caz contrar riscă cu falimentul.

Prevederea 4/

Liberalizarea unor norme, prin acordarea asociaților a dreptului de a alege o altă soluție decât cea propusă, ca regulă, prin lege, și se referă la următoarele subiecte:

- opționalitatea proporționalității dintre valoarea părții sociale și numărul de voturi;
- condiționarea înstrăinării/dobândirii părților sociale;
- opționalitatea dreptului de preemțiune a asociaților la înstrăinarea/dobândirea părților sociale;
- opționalitatea distribuirii profitului net altfel decât proporțional mărimii părții sociale;

- posibilitatea achitării intermediare (trimestriale, semestriale) a dividendelor, în mod similar cu cel stabilit pentru societățile pe acțiuni;
- posibilitatea stabilirii altei proporții de repartizare a patrimoniului la lichidare, decât proporțional părților sociale;
- opționalități la modul de înștiințare despre convocarea adunărilor asociaților;
- opționalități la situațiile când administratorul este concomitent și reprezentant al asociatului.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile acestor propuneri nu sunt de natură materială, care ar putea fi calculată, dar acordă asociaților libertatea dorită, ceea ce indirect va aduce la beneficii.

Conceptual, orice situație în care investitorii și întreprinzătorii dispun de mai multe soluții pentru rezolvare, având dreptul la opțiune/alternativă, se consideră binevenită mediului de afaceri.

Important că o asemenea liberalizare a drepturilor nu va avea impact negativ asupra unor categorii de asociați, cum ar fi cei minoritari, dat fiind că aplicarea dreptului de opțiune va fi posibilă doar dacă aceasta va fi prevăzut expres în statut, or la aprobarea primară și/sau modificarea ulterioară a statutului asociații minoritari participă sub rezerva unui vot majoritar de adoptare. Mai mult, asociații minoritari obțin dreptul de retragere benevolă din societate, potrivit modificărilor propuse prin Proiect, și posibilitatea de aplicare a acestui drept va exclude abuzurile asociaților majoritari.

Modificările ce țin de drepturile asociaților

Prevederea 1/

Asigurarea unui acces mai larg a asociaților la informația și documentația societății, împreună cu măsuri de contracarare a comportamentului unor asociați care fac abuz de dreptul său la informare.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile nu se pot estima.

Prevederea 2/

Se referă la excluderea din societate și răspunderea asociatului – administrator: extinderea răspunderii asupra asociatului care a exercitat în trecut funcția de administrator; extinderea drepturilor asociatului exclus în privința dividendelor anunțate ulterior excluderii și neincluse în plata de excludere.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile nu se pot estima.

Totuși, în situații de litigii, în lipsa unui asemenea instrument suplimentar, există riscul blocajului activității întreprinderii. Acest blocaj va putea fi, în viitor, depășit, ceea ce va avea un impact pozitiv pentru societate și ceilalți asociați.

Prevederea 3/

Se referă la acordarea dreptului asociatului de a fi reprezentat de administrator, situație des întâlnită în practică și considerată de investitori ca un impediment în exercitarea drepturilor sale.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile nu se pot estima.

Prevederea 4/

Se referă la coborârea pragului de voturi necesare pentru adoptarea unor hotărâri la adunările asociaților, de la trei pătrimi, la două treimi.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile nu se pot estima.

Această propunere va facilita activitatea societăților, excluzând blocajele decizionale care sunt destul de frecvente. Totodată propunerea nu va afecta interesele asociaților minoritari, având în vedere că proiectul, concomitent cu această diminuare de prag decizional, acordă minoritarilor un instrument eficient de protecție – retragerea din societate fără a fi necesar acordul celorlalți asociați.

Prevederea 5/

Se referă la aplicarea dreptului asociaților de a atribui funcția de administrator al societății unei persoane juridice.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile nu se pot estima.

Totuși, se poate presupune o înviorare a activității întreprinderilor care se vor specializa cu prestarea unor asemenea servicii.

Modificările de procedură și redacționale

La acest compartiment se consideră cu impact doar Prevederea care propune utilizarea de instrumente electronice în diverse proceduri, care se referă la păstrarea documentelor societății; depunerea actelor pentru înregistrare; proceduri în cadrul adunărilor asociaților.

Impact:

Fiecare operațiune de prestare servicii de către ASP, din care se exclude vizita la sediul autorității/filialelor, are un impact pozitiv prin economisire de timp și bani, cât și asupra mediului (mai puțină motorină, mai puțin trafic rutier).

Separat se supun analizei de impact propunerile din Proiect ce țin de modificările din domeniul pieței de capital.

Scopul acestor propuneri constă în alinierea legislației naționale la practica internațională de reglementare a societăților comerciale care nu accesează piețele de capital, protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora, debirocratizarea excesivă a activității societăților pe acțiuni care nu accesează piețele de capital.

Astfel, se propune:

- excluderea obligației societăților pe acțiuni care nu au efectuat ofertă publică și nu dispun de un număr mare de acționari de a-și cota acțiunile la bursă și oferirea posibilității de a tranzacționa acțiunile acestor societăți în afara bursei;
- oferirea posibilității încheierii contractului corporativ între acționari privind modul de exercitare sau abținere de la exercitarea unor drepturi de acționar;
- excluderea obligației societăților care nu sunt cotate la bursă de a efectua emisiunea acționarilor (atragerea capitalului suplimentar) doar prin ofertă publică de acțiuni prin intermediul bursei;
- neaplicarea obligațiilor oneroase de transparență și de guvernanță corporativă pentru societățile pe acțiuni care nu au efectuat ofertă publică și nu dispun de un număr mare de acționari și care sunt deținute de un număr limitat de acționari, care exercită, totodată, controlul acestor societăți;
- oferirea posibilității pentru acționarii acestor societăți a dreptului de a păstra restricțiile cu privire la înstrăinarea acțiunilor, stabilit prin statut, sub formă de drept de preemțiune al acționarilor și/sau societății, și posibilitatea de a tranzacționa acțiunile acestor societăți în afara bursei;
- excluderea obligației entităților mari care nu sunt tranzacționate la bursă de a transmite registrul acționarilor de la societățile de registru către Depozitarul central unic.

Impact:

Riscuri sau consecințe negative nu au fost identificate.

Costurile și/sau beneficiile se pot estima ca urmare a impactului pozitiv a debirocratizării activității entităților economice, care în consecință aduc la economie substanțială (pentru SA) de timp și mijloace.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiuni alternative nu sunt.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscuri relevante/iminente care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate **nu au fost identificate.**

Riscurile mai puțin relevante și cu impact care nu vor schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate, sunt expuse la litera a) din punctul 4 al acestei analize.

Evitarea acestor riscuri poate fi atinsă prin ajustarea Proiectului (modificări/completări neconceptuale) de către autor.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea de „a nu face nimic” nu este judicioasă și argumentată, conform argumentelor expuse supra.

Opțiuni alternative nu sunt.

Opțiunea susținută prin prezenta analiză constă în promovarea și adoptarea proiectului de lege, deoarece această opțiune va permite implementarea unor instrumente noi în calitate de soluții pentru a stopa sau reduce fenomenul scăderii investițiilor directe în economie, se vor implementa instrumente noi, se va acorda asociațiilor/acționarilor societăților comerciale, mai multă libertate decizională, ar ridica atractivitatea investițională a pieței interne.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Conceptual măsurile din proiectul de lege sunt de natura deschiderii unor noi oportunități, pentru asociați/acționari și societățile comerciale. Astfel, inițiativa utilizării acestor noi oportunități și instrumente este în mîna ultimilor. Ca efect, pentru măsurile din proiectul de lege o autoritate publică competentă care să organizeze implementarea acestora nu este necesară.

Măsuri de publicitate în scop de promovare a noilor oportunități pot fi organizate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului și Agenția Servicii Publice.

Cadru juridic necesar a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, pentru implementarea proiectului de lege, nu există.

Schimbări instituționale nu sunt necesare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Rezultatul implementării măsurilor din proiectul de lege poate fi constatat ca urmare a analizei comparative a următorilor **indicatori de performanță**:

- valoarea investițiilor directe în activele imobilizate;
- numărul de întreprinderi nou create, în special – cu capital străin și/sau mixt;
- numărul de întreprinderi active;
- numărul de întreprinderi care aplică în activitatea sa instrumente noi, prevăzute în proiectul de lege.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impacturile estimate pot fi resimțite imediat după intrarea în vigoare a noilor prevederi, promovate prin proiectul de lege. În acest context, este important cât de eficientă și operativă va fi activitatea de publicitate organizată de autoritățile competente, pentru a le aduce la cunoștința unui public cât mai larg, în special, din afara țării.

Se consideră oportun ca publicitatea și monitorizarea executării normelor din proiect, să fie efectuate de către: Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, inclusiv prin oficiile consulare; Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Agenția Servicii Publice, Cancelaria de Stat, Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru etc.

Monitorizarea și evaluarea implementării proiectului de lege, se consideră judicios de a fi efectuat în cel puțin trei runde succesive, odată la șase luni, în cadrul cărora:

- Agenția Servicii Publice va prezenta un raport detaliat privind aplicarea și utilizarea propunerilor din proiect, la nivel de autoritate ce ține Registrul de Stat al Unităților de Drept, având în vedere că o mare parte din aceste propuneri au ca scop înregistrarea în registru;
- Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului și alte entități competente (de ex. Secretariatul Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru) vor efectua sondaje în scop de colectare a informației relevante de la societățile comerciale.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă:

1. Întreprinzătorii și Asociațiile acestora.
2. Autoritățile publice – Ministerul Finanțelor, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Proiectul de lege a fost elaborat de către membrii Grupului de lucru pentru reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale, constituit prin Ordinul Ministerului Economiei nr.02 din 06.01.2023, în componența reprezentanților Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Camerei de Comerț Americane, Asociației Businessului European, Asociației Investitorilor Străini, Alianței Întreprinderilor Mici și Mijlocii, sub secretariatul și cu participarea Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru. În perioada ianuarie-martie 2023 au fost organizate 11 ședințe de lucru în cadrul cărora au fost discutate toate propunerile parvenite de la asociațiile de business. La unele din aceste ședințe au participat și reprezentanții Camerei de Comerț și Industrie, Agenției Servicii Publice.

În cadrul ședinței de lucru din data de 13 aprilie curent, în cadrul căreia a fost prezentat proiectul de lege, la care a participat și Dl Dumitru Alaiba, viceprim-ministru, ministru dezvoltării economice și digitalizării, în afară de membrii Grupului de lucru au participat reprezentanții Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Ministerului Finanțelor, Agenției Servicii Publice.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul de lege și Nota Informativă au fost plasate în consultări publice, fiind publicate pe portalul particip.gov.md - anunț privind inițierea procesului de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale) https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10370.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Deoarece această intervenție a apărut ca urmare a unui exercițiu complex de colectare a propunerilor de simplificare a cadrului normativ exclusiv de la antreprenori și asociațiile de antreprenori, în cadrul ședințelor Grupului de lucru pentru reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale, considerăm că **Mediul de afaceri** susține această inițiativă care vine să excludă unele bariere birocratice, neargumentate de restricție în activitatea desfășurată de către societățile cu răspundere limitată, va stabili statutul în

calitate de UNIC act constitutiv obligatoriu pentru SRL, contractul de constituire devenind opțional, se vor liberaliza unele norme, se va asigura un acces mai larg a asociaților la informația și documentația societății și alte propuneri de modificare a cadrului normativ întru facilitarea desfășurării activității de către antreprenori.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerare la îmbunătățirea proiectului de lege și a Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiectul de lege a fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor/propunerilor și vor fi expuse argumentele pentru neacceptarea sau acceptarea parțială a acestora.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă Proiectul</i>	<i>Opțiunea alterativă 1 /a nu face nimic/</i>	<i>Opțiunea alterativă 2 /nu există/</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	1	-1	
povara administrativă	1	0	
fluxurile comerciale și investiționale	2	-1	
competitivitatea afacerilor	1	0	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	0	
concurența pe piață	0	0	
activitatea de inovare și cercetare	2	0	
veniturile și cheltuielile publice	1	-1	
cadru instituțional al autorităților publice	0	0	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	0	
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	0	
situația social-economică în anumite regiuni	0	0	
situația macroeconomică	1	-1	
alte aspecte economice	0	0	
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1	0	
nivelul de salarizare	0	0	
condițiile și organizarea muncii	0	0	
sănătatea și securitatea muncii	0	0	
formarea profesională	0	0	
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	
nivelul veniturilor populației	0	0	
nivelul sărăciei	0	0	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	

partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	0	
modul sănătos de viață al populației	0	0	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0	
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural	0	0	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	
discriminarea	1	0	
alte aspecte sociale	0	0	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1	0	
calitatea aerului	1	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	0	
biodiversitatea	0	0	
flora	0	0	
fauna	0	0	
peisajele naturale	0	0	
starea și resursele solului	0	0	
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	0	
consumul și producția durabilă	0	0	
intensitatea energetică	0	0	
eficiența și performanța energetică	0	0	
bunăstarea animalelor	0	0	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	
utilizarea terenurilor	0	0	

alte aspecte de mediu	0	0	
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			

Anexe

1. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale) - 29 file;
2. Nota Informativă la proiectul de lege - 14 file.